

Polityczność w czasach zarazy [FELIETON]

Wszystkie głosy, które przekonywały o zbędności lub szkodliwości państw narodowych zastępowanych przez inne, ponadpaństwowe formy polityczności, odchodzą na naszych oczach do przeszłości – pisze Dariusz Gawin w felietonie napisanym specjalnie dla Teologii Politycznej.

Każdego dnia Polacy, tak jak mieszkańcy innych krajów Europy, zaczynają dzień od sprawdzania najnowszych informacji na temat epidemii. Poranne konferencje prasowe przedstawicieli rządu wyznaczają rytm dnia – to na nich padają najnowsze liczby zachorowań, ogłaszane są decyzje zmieniające funkcjonowanie milionów ludzi. Wypowiadają się premierzy, ministrowie zdrowia, ministrowie spraw wewnętrznych. Obrazy te stały się czymś tak oczywistym, że nie dostrzegamy pewnej zasadniczej nieobecności – brak w nich mianowicie migawek z konferencji prasowych z Brukseli. Telewizje w Warszawie, Berlinie czy Rzymie nie pokazują komisarzy Unii Europejskiej podających najświeższe informacje oraz ogłaszających kluczowe decyzje. Oczywiście ci wysocy urzędnicy cały czas pracują, ale ich działania nie mają zasadniczego znaczenia dla walki z epidemią. Uwaga skupiona jest na rządach poszczególnych państw. Bo to one dysponują realną władzą i one ponoszą odpowiedzialność za sposób, w jaki jej używają.

To państwa narodowe mają prawo i obowiązek ochrony swoich obywateli. I to ich władze będą potem rozliczane z tego, czy zachowały się właściwie

To bardzo znacząca i pogładowa lekcja na temat europejskiej polityczności. Na razie uwaga i emocje społeczeństw europejskich skupiają się na epidemii, jednak

kiedy ta groźna fala opadnie i zostanie ostatecznie pokonana przyjdzie czas na wyciąganie wniosków. W zachodniej tradycji to państwa – w wersji nowoczesnej państwa narodowe, są instrumentem działania, którym dysponują wspólnoty polityczne aby stawić czoła przeciwnościom losu. To Rzeczpospolita Polska, Republika Włoska czy Królestwo Belgii są ciałami politycznymi, na których teraz spoczywa obowiązek zapewnienie bezpieczeństwa własnym obywatelom. To one dysponują służbą zdrowia, policją, wojskiem, to one kontrolują granice – czyli egzekwują swoją suwerenną władzę na określonym terytorium w stosunku do określonej zbiorowości obywateli. Unia może pomagać, komentować, rekomendować, ale to nie ona jest właściwym instrumentem działania i nie na niej skupia się uwaga mieszkańców Europy. To państwa narodowe mają prawo i obowiązek ochrony swoich obywateli i to w ramach demokratycznych procedur ich władze będą potem rozliczane z tego, czy zachowały się właściwie.

Bo prawdziwa polityczność związana jest ze wspólnotą losu – w tym momencie próby odczuwamy solidarność z Włochami, dla których epidemia zamienia się na naszych oczach w narodową katastrofę, ale to w ramach naszego państwa, naszego ciała politycznego tworzymy obecnie wspólnotę losu zmuszoną do wspólnego działania w obliczu

realnego zagrożenia. Żadne inne ciało polityczne nie wyręczy w tym zadaniu naszej Rzeczypospolitej – rozumianej zarówno jako państwo jak i wspólnotę obywateli. Nie mamy i nie będziemy mieli innego realnego instrumentu ochrony zdrowia i życia Polaków.

Nie znaczy to, że Unia staje się zbędna. Wręcz przeciwnie – jest i będzie potrzebna. Ale też obecna sytuacja przywraca właściwe proporcje. Wszystkie te głosy, które niegdyś tak uczenie i elokwentnie sławiły korzyści globalizacji, przekonywały o zbędności lub szkodliwości państw narodowych zastępowanych przez inne, ponadpaństwowe formy polityczności, odchodzą na naszych oczach do przeszłości. Integracja nie jest i nie może być procesem autotelicznym lecz powinna być budowana na uznaniu nadrzędności narodowych ciał politycznych. Lekcja kryzysu finansowego, lekcja strasznego losu Grecji, nie została w tej mierze niestety odrobiona. Tę obecną albo Europa odrobi, albo przestanie istnieć w obecnym kształcie.

Dariusz Gawin

Przeczytaj inne felietony Dariusza Gawina

Sfinansowano przez Narodowy Instytut
Wolności - Centrum Rozwoju
Społeczeństwa Obywatelskiego
ze środków Programu Rozwoju
Organizacji Obywatelskich
na lata 2018 – 2030

